

การพัฒนานวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดล
สำหรับรายวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*
THE INSTRUCTIONAL INNOVATION: SODPRE MODEL FOR TEACHER
SUBJECT FACULTY OF EDUCATION, THAKSIN UNIVERSITY

อภิณันท์ สิริรัตนจิตต์¹, พัศเบศร เวชวิริยะสกุล² และ ธัญชนก พูนศิลป์³

Aphinant Sirirattanajitt¹, Phatsabet Wetwiriyaakunand² and Tanchanok Poonnil³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹⁻³Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

Corresponding Author's Email: tanchanok.p@tsu.ac.th

วันที่รับบทความ : 20 กันยายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 24 กันยายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 26 กันยายน 2568

Received 20 September 2025; Revised 24 September 2025; Accepted 26 September 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้ของนิสิตครู ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษาในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่า เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 3) เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครู ให้มีความสามารถออกแบบวางแผนการปฏิบัติการสอน และวัดประเมินผลการเรียนรู้ บันทึก และรายงานผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งใช้การ

Citation:

* อภิณันท์ สิริรัตนจิตต์, พัศเบศร เวชวิริยะสกุล และ ธัญชนก พูนศิลป์. (2568). การพัฒนานวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดล สำหรับรายวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม, 3(5), 445-459.

Aphinant Sirirattanajitt, Phatsabet Wetwiriyaakunand and Tanchanok Poonnil. (2025). The Instructional Innovation: Sodpre Model For Teacher Subject Faculty Of Education, Thaksin University.

Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(5), 445-459.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตครูชั้นปีที่ 2 สาขาการวัดและประเมิน การศึกษาและการสอนคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ รวม 27 คน ในภาคเรียนที่ 1/2568 เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนการสอนตาม SODPRE โมเดล ซึ่งดำเนินกิจกรรม 10 สัปดาห์ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้ของนิสิตครู แสดงถึงความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษาในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการ การจัดการเรียนรู้ สะท้อนผ่านชิ้นงานการวิเคราะห์หลักสูตร 2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้ ของนิสิตครู สะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่า เกี่ยวกับ แนวคิด หลักการ และทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สะท้อนผ่าน ชิ้นงานการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) ผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการ เรียนรู้ของนิสิตครู แสดงถึงความสามารถออกแบบวางแผนการปฏิบัติการสอน และวัด ประเมินผลการเรียนรู้ บันทึก และรายงานผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สะท้อนผ่านการ ประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: นวัตกรรมการเรียนการสอน, การเรียนรู้เชิงรุก, การพัฒนาสมรรถนะนิสิตครู, การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Abstract

This research aims to 1) Develop the learning outcomes in terms of knowledge for student teachers, enabling them to understand the key principles and theories in the content of the course on curriculum and learning management science 2) improve the learning outcomes in terms of learning management skills for student teachers, increasing their knowledge, understanding, and awareness of the value of the concepts, principles and theories related to curriculum and proactive learning design and 3) develop the learning outcomes in terms of learning management skills for student teachers, enabling them to design, plan, assess, record, and report on learning outcomes systematically to appropriately develop students' potential in line with individual

differences. This study used action research in the classroom with the sample group being 27 student teachers in the second year of the Educational Measurement and Evaluation and Mathematics Teaching program in Faculty of Education Taksin University in academic year 1/2568. The Tools used were lesson plans following the SODPRE model with activities conducted over 10 Weeks and Content Analysis was applied for data analysis.

The research findings revealed that 1) the learning outcomes in terms of knowledge of pre-service teachers demonstrate an understanding of important principles and theories in the content studied in the curriculum and learning management science, reflected through course analysis assignments 2) the learning outcomes in terms of learning management skills of pre-service teachers reflect knowledge, understanding, and awareness of the value of the concepts, principles, and theories of curriculum and proactive learning management design, as shown through lesson plan design assignments and 3) the learning outcomes in terms of learning management skills of pre-service teachers show the ability to design, plan, teach, assess learning, record, and report learning outcomes systematically for the development of students' potential taking into account individual differences. This is reflected in the assessment of learning management skills.

Keywords: Instructional innovation, Active learning, Pre-service teacher Competency development, Classroom action research

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน ระบบการศึกษาไทยกำลังเผชิญความท้าทายในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นบทบาทของผู้สอน จึงมิใช่เพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ หากแต่ต้องเป็นผู้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนตามแนวคิดการเรียนการสอนเชิงรุก อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

กับวิชาชีพครู โดยเฉพาะรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ยังคงพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น การมุ่งเน้นทฤษฎีมากกว่าการฝึกปฏิบัติจริง กระบวนการสะท้อนคิดอย่างเป็นระบบ และการประเมินผลการเรียนรู้ในเชิงสมรรถนะ เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องสร้างนวัตกรรมการสอนที่ช่วยบูรณาการความรู้เชิงทฤษฎีเข้ากับประสบการณ์เชิงปฏิบัติ และสร้างวงจรการเรียนรู้ที่ครบถ้วนต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างสรรคความรู้ ที่เชื่อว่าผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรง และแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Kolb, 1984) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการสะท้อนคิด

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนิสิตครูในอนาคต โดยเฉพาะในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งมีหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตครูเพื่อเข้าสู่สายอาชีพการสอนที่มีความท้าทายและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบและนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและมุ่งพัฒนาสมรรถนะนิสิตครู จึงได้มีแนวคิดการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในรายวิชาชีพครู โดยเฉพาะรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ เป็นวิชาชีพที่สำคัญเพราะเป็นเครื่องมือให้นิสิตครูในพัฒนาหลักสูตร สู่การออกแบบการเรียนการสอน และมีทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะของนิสิตครูได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้ศึกษาได้พัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดลขึ้น เพื่อเป็นกรอบการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนซึ่งมีเป้าหมายในการสร้างการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง โดยเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นครุมืออาชีพของนิสิตครู ซึ่งการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนี้ ไม่เพียงแต่จะช่วยให้นิสิตครูได้ฝึกฝนทักษะทางการสอน แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันและการโต้ตอบระหว่างเพื่อนในระหว่างกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ การใช้กระบวนการประเมินผลอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบของ SODPRE โมเดล ช่วยปรับปรุงกลยุทธ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของนิสิตได้ดีขึ้น โดยผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนนี้ เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม และช่วยเพิ่มความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทาง

การศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษา และจะเป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพในการพัฒนานิสิตครูให้มีความพร้อมและสามารถปรับตัวได้ในการเป็นครูในอนาคตอย่างมีคุณค่า

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้ของนิสิตครู ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษาในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ของนิสิตครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่า เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ของนิสิตครู ให้มีความสามารถออกแบบวางแผนการปฏิบัติการสอน และวัดประเมินผลการเรียนรู้ บันทึกลง และรายงานผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน แบบ SODPRE โมเดล ในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้ สำหรับนิสิตครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณมีแนวคิด (Concepts) และ ทฤษฎี (Theories) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. แนวคิดที่เป็นพื้นฐานได้แก่ 1) แนวคิดการสร้างสร้งค์ความรู้ เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์จริง โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกมากกว่าผู้ถ่ายทอดความรู้ 2) แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งใช้กิจกรรมหลากหลายในการเรียนการสอนโดย เน้นการลงมือทำ และกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน และ 3) แนวคิด ADDIE Model เป็นกรอบการพัฒนาและออกแบบการเรียนการสอน ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยมีลักษณะเป็นวงจรการพัฒนาที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ Analysis (การวิเคราะห์) Design (การออกแบบ) Development (การพัฒนา) Implementation (การนำไปใช้) และ Evaluation (การประเมินผล)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้เป็นฐานในการพัฒนานวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือทำ และการมีปฏิสัมพันธ์เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ 2) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Theory) ซึ่งมีวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้น ได้แก่ การมีประสบการณ์ตรง การสะท้อนคิด การสร้างแนวคิดและการทดลองใช้ ซึ่งทฤษฎีนี้ใช้ได้ผลกับนิสิตครูที่ต้องฝึกปฏิบัติการสอนจริง และ 3) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เป็นการเรียนรู้เกิดจากการสังเกต การเลียนแบบและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเชื่อมโยงกับการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน รวมทั้ง 4) ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสมรรถนะที่มุ่งพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อวิชาชีพครู

ในส่วนของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนพบว่า สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ และคณะ (2565) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบสมรรถนะเชิงรุกในสภาพแวดล้อมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความรู้แบบบูรณาการด้านเทคโนโลยี การสอน และเนื้อหา (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPACK) แก่นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ 2) ขั้นให้ความรู้ 3) ขั้นปฏิบัติและพยายาม 4) ขั้นนำเสนอ และ 5) ขั้นสะท้อนคิด ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนรวมทั้งผลการศึกษาของแสงเดือน เจริญนิม และ กนิษฐา เขาวัวพัฒนกุล (2565) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ส่งเสริมความสามารถการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนิสิตครูระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2564 โดยผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ กระบวนการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าและการเรียนออนไลน์ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน และการวัดและประเมินผล มีดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนของนิสิตครูหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นฐานในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้เชิงสมรรถนะเพื่อพัฒนาให้นิสิตครูได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมการ

เรียนการสอน เป็นไปเพื่อพัฒนาสมรรถนะนิสิตครูอย่างเป็นระบบ ซึ่งสรุปเป็นแผนภาพรูปแบบ
นวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดล

ภาพที่ 1 รูปแบบนวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

นิสิตกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนแบบ SODPRE โมเดล
เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการวัดและประเมินทางการศึกษาและการสอนคณิตศาสตร์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งลงทะเบียนในรายวิชาชีพรู รายวิชาหลักสูตรและ
วิทยาการการจัดการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1/2568 จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน แบบ SODPRE โมเดล 6 ระยะ จำนวน 10 สัปดาห์ ตามกำหนดการสอนในเอกสาร มคอ. 3 รายวิชา 0308231 หลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งนิสิตครู จะได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน แบบ SODPRE โมเดล โดยมีกระบวนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน แบบ SODPRE โมเดล ที่ผ่านการศึกษาค้นคว้าเอกสารหลักสูตร การศึกษานิเทศก์ สาขาการศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์, 2565) โดยศึกษาคำอธิบายรายวิชา ผลลัพธ์การเรียนรู้ และแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน แล้วนำมาออกแบบแผนการสอน จำนวน 10 สัปดาห์ ซึ่งมีอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาดังกล่าว เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้พิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น กับ กิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลในแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งผลการพิจารณาพบว่า มีค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ แผนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอน แบบ SODPRE โมเดล 6 ระยะ จำนวน 10 สัปดาห์ ร่วมกับแบบประเมินผลงานและแบบประเมินการสะท้อนคิดในรายวิชาดังกล่าว ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมวิถีจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดล เป็น 6 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 Study ศึกษาความรู้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน และวิธีสอนเชิงรุก เป็นขั้นตอนแรกในการให้นิสิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน และศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนต่าง ๆ (2 สัปดาห์)

ระยะที่ 2 Observe ปฏิบัติการณ์สังเกตการสอนในสถานศึกษาจริง โดยนิสิตจะได้ลงพื้นที่ทำการสังเกตการสอนในสถานศึกษาที่ได้รับความร่วมมือและได้สังเกตการสอนในรายวิชาที่สนใจ เพื่อให้เห็นแนวทางและความชัดเจนถึงองค์ความรู้ที่ได้รับจากระยะที่ 1 ว่า จะนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ (2 สัปดาห์)

ระยะที่ 3 Design นำความรู้จากระยะที่ 1 และประสบการณ์จากระยะที่ 2 ที่ได้รับโดย นิสิตครู นำมาใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สนใจ โดยจัดทำเป็นชิ้นงานหรือผลงานการออกแบบแผนการสอนใน Canva (2 สัปดาห์)

ระยะที่ 4 Practice ฝึกปฏิบัติการทดสอบสอนในชั้นเรียน โดยนิสิตครู นำแผนการสอนที่ออกแบบไว้ในระยะที่ 3 มาทดลองสอนในชั้นเรียนกับเพื่อนนิสิตร่วมชั้น เพื่อแสดงถึงการใช้ความรู้ ทักษะและมีสมรรถนะที่ระบุในผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยมีอาจารย์ เพื่อนนิสิต เป็นผู้ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน (2 สัปดาห์)

ระยะที่ 5 Reflect สะท้อนผล การฝึกปฏิบัติการทดสอบสอนในชั้นเรียน โดยนิสิตครู แต่ละคนจะได้รับการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยมีอาจารย์ผู้สอน รวมทั้งเพื่อนนิสิต ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการออกแบบการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้ของแต่ละคน (1 สัปดาห์)

ระยะที่ 6 Evaluation ประเมินผลรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนิสิตครู จะทำการประเมินรูปแบบการเรียนการสอน แบบ SODPRE โมเดล และทำกิจกรรมสะท้อนผลการเรียนรู้ตามขั้นตอน และทบทวนผลการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาในรายวิชา ร่วมกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการปฏิบัติออกแบบการสอนในรายวิชาให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น (1 สัปดาห์)

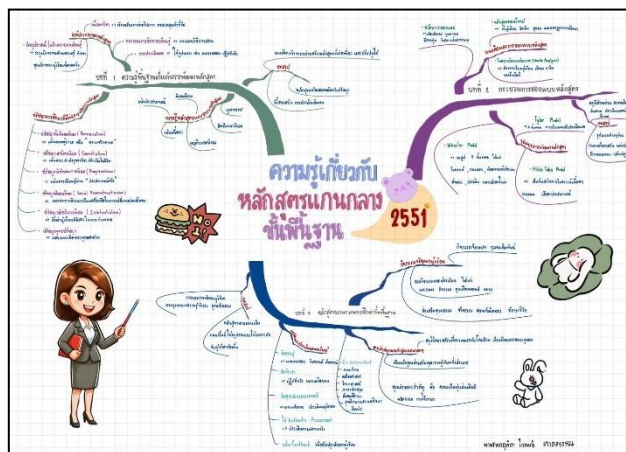
การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากดำเนินกิจกรรมครบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ได้ทำการประเมินผลงานและใช้แบบสะท้อนคิดในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อศึกษาผลการใช้นวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ SODPRE โมเดล เพื่อนำผลไปรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการนำ SODPRE โมเดล (Study – Observe – Design – Practice – Reflect – Evaluation) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้สำหรับนิสิตครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้ผลการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตตามตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1) เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านความรู้ของนิสิตครู ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษาในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้ พบว่า ในด้านความรู้ นั้น นิสิตครูมีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับ หลักการและทฤษฎีสำคัญ ที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สามารถอธิบายแนวคิดพื้นฐานของการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก และการพัฒนาหลักสูตรได้ถูกต้อง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการนำไปใช้จริง

ภาพที่ 2 ชิ้นงาน แสดงความรู้ในหลักการและทฤษฎีในเนื้อหา รายวิชา

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ของนิสิตครู ให้ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่า เกี่ยวกับแนวคิดหลักการ และทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่าในด้านทักษะการจัดการเรียนรู้นั้น นิสิตครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้ผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแสดงถึงความตระหนักถึงคุณค่าของการใช้หลักสูตรและทฤษฎีในการออกแบบการสอน และแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่องานของครูมืออาชีพ และมีการสะท้อนคิดผ่านการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สะท้อนถึงการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่นำหลักสูตรมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนสายธาร อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
รหัสวิชา ค31101 รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศษส่วน เรื่อง การหาผลคูณ ผลหารเศษส่วนและจำนวนคละ เวลา 15 ชั่วโมง
เวลา 1 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ค.1.1 เข้าใจความหลากหลายของการแสดงจำนวน ระบบจำนวน การดำเนินการของจำนวน ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ สมบัติของการดำเนินการ และการนำไปใช้

ตัวชี้วัด ค.1.1 ป.5/3 หาผลคูณ ผลหารของเศษส่วนและจำนวนคละ

สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ด้านความรู้ (K)
อธิบายและคำนวณการคูณ/หารเศษส่วนและจำนวนคละได้ถูกต้อง
2. ด้านทักษะกระบวนการ (P)
2.1 การแก้ปัญหา
2.2 ทำงานกลุ่มและอธิบายวิธีการได้
3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
3.1 มีวินัย
3.2 ไม่เรียนรู้อยู่
3.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

สาระสำคัญ

การคูณและการหารเศษส่วนและจำนวนคละเป็นพื้นฐานสำคัญของการคูณและการหารจำนวนเต็ม การนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เช่น การแบ่งของ อาหาร หรือการคำนวณค่าของเงิน การเรียนรู้เรื่องนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศษส่วน และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

แผนการวัดและประเมิน

สังเกต แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมิน

สังเกต แบบทดสอบ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ : การสอนแบบแบริบาร์ด

ขั้นที่ 1 : ทบทวนความรู้เดิม

- ครูถามเกี่ยวกับการคูณจำนวนเต็มกับเศษส่วน และการหารเศษส่วนเป็นเศษส่วน
- นักเรียนตอบ ครูสรุป

ขั้นที่ 2 : สอนบทเรียนใหม่

- อธิบายวิธีคูณเศษส่วน x เศษส่วน, เศษส่วน x จำนวนคละ
- อธิบายวิธีการหารเศษส่วนโดยวิธีหลัก "กลับเศษเป็นส่วนแล้วคูณ"
- ยกตัวอย่างโจทย์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 : เชื่อมความรู้เก่ากับใหม่

- ครูถามเปรียบเทียบการคูณ/หารจำนวนเต็มกับเศษส่วน
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เช่น $\frac{1}{2} \times 4, \frac{1}{2} \div \frac{1}{4}$
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป

ขั้นที่ 4 : เปรียบเทียบความแตกต่าง

- เปรียบเทียบข้อแตกต่าง 1 ใน นักเรียนด้านเศษส่วนที่ได้จากคิดค่าคูณ/หารเศษส่วนหรือจำนวนคละ
- มีใบงานเปรียบเทียบ เช่น คูณจำนวนเต็มกับเศษส่วน คูณเศษส่วนกับจำนวนคละ หรือเศษส่วนกับจำนวนคละ

ขั้นที่ 5 : สรุปความรู้ได้พร้อม

- ทำแบบสรุปวิธีคูณ/หารเศษส่วนและจำนวนคละ
- ยกตัวอย่างปัญหาในชีวิตจริง เช่น แบ่งของ, รับประทาน

ขั้นที่ 6 : นำความรู้ไปใช้

- แบ่งกลุ่มนักเรียนสร้างโจทย์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ทำแบบฝึกหัดแบบ Quiz ครูให้โจทย์ เด็กแก้โจทย์ในกระดาษ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สไลด์นำเสนอ (Canva) เรื่อง การคูณ การหารเศษส่วนและจำนวนคละ
2. ใบความรู้การคูณ การหารเศษส่วนและจำนวนคละ
3. สไลด์คำถาม Quiz
4. กระดาษคำตอบ Quiz

จัดทำโดย : นางสาวณิชากร วัฒนศิริ

นางสาวณิชากร วัฒนศิริ

6710310192

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของโรงเรียนสายธาร อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินของโรงเรียนสายธาร อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

ภาพที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่สะท้อนทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ ของนิสิตครู ให้มีความสามารถออกแบบวางแผนการปฏิบัติการสอน และวัดประเมินผลการเรียนรู้ บันทึก และรายงานผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ในด้านการออกแบบ วางแผน และประเมินผลนั้น นิสิตออกแบบและวางแผนการสอนได้อย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีความสามารถในการเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน ช่วยให้เกิดวงจรการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

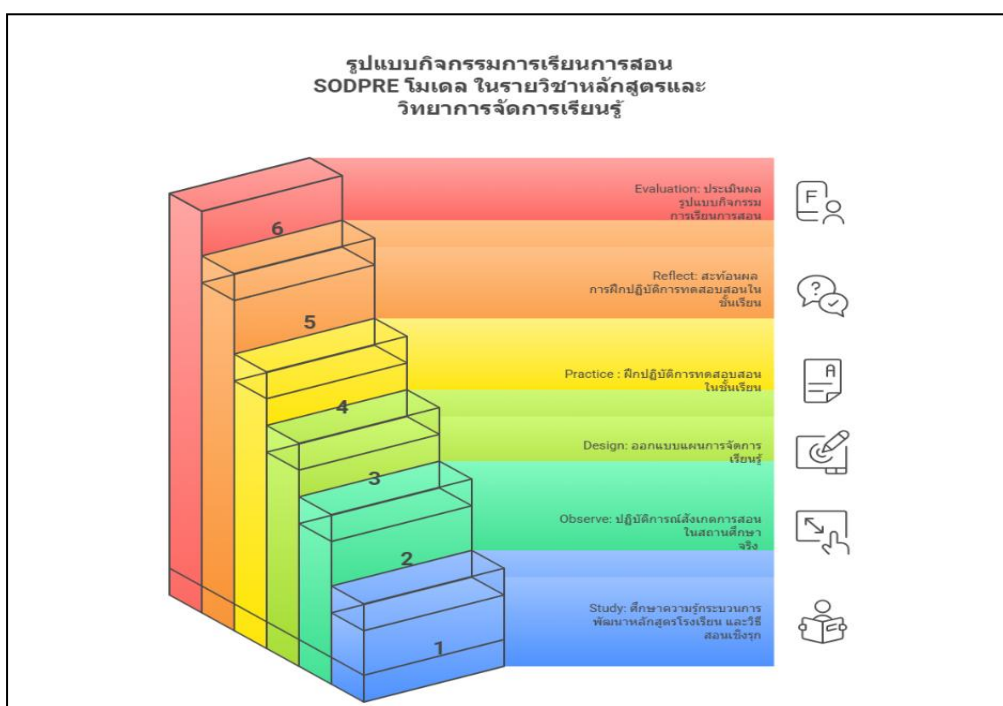
การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยสรุปว่า นิสิตครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีพื้นฐานในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นส่วนระดับความเข้าใจในเนื้อหาทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการออกแบบหลักสูตรปรับปรุงในทิศทางที่ดีขึ้น ในประเด็นนี้อภิปรายผล ได้ว่า การที่นิสิตครูมีความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Taba (1962) ที่เน้นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานทางทฤษฎีที่ดีก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติสามารถสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยสรุปว่า นิสิตครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้นและมีความตระหนักถึงคุณค่าของการออกแบบการเรียนรู้แบบเชิงรุกสูงขึ้นโดยมีทักษะในการประยุกต์ใช้หลักการการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานการณ์จริงพัฒนาขึ้น ในประเด็นนี้อภิปราย ได้ว่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของ Phatphon, M. (2024) ที่เน้นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ กระตือรือร้นและการที่นิสิตครูมีความตระหนักถึงคุณค่าของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า นิสิตไม่เพียงแต่เข้าใจในระดับทฤษฎี แต่เห็นความสำคัญและประโยชน์ในการนำไปใช้จริง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเป็นครูที่จัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัยสรุปว่า นิสิตครูมีความสามารถในการออกแบบแผนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพิ่มขึ้นทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้พัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น อีกทั้งมีความสามารถในการบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีการปรับปรุง ผ่านการวิเคราะห์และสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาต่อยอดมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยประเด็นนี้อภิปรายผลการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับแนวคิดการสอนที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน โดยการที่นิสิตครูสามารถออกแบบการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดีขึ้น แสดงให้เห็นว่าพวกเขาได้พัฒนาความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ และคณะ (2565) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบสมรรถนะเชิงรุกในสภาพแวดล้อมออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความรู้แบบบูรณาการด้าน

เทคโนโลยี การสอน และเนื้อหา แก่นักศึกษาคูคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งผลการศึกษาของแสงเดือน เจริญนิม และ กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2565) ที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ส่งเสริมความสามารถการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนิสิตครูระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 4 นวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน SODPRE โมเดล

สรุป

นวัตกรรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน ภายใต้ชื่อ รูปแบบกิจกรรมการเรียน การสอน SODPRE โมเดล ในรายวิชาหลักสูตรและวิทยาการจัดการเรียนรู้ สำหรับนิสิตครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ไม่เพียงแต่เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของนิสิตครู

เท่านั้น แต่ยังเป็นกรอบคิดในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนเชิงรุกในรายวิชาหลักสูตร และวิทยาการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการนำนวัตกรรมการเรียนการสอนไปใช้

1. **ด้านการพัฒนานิสิตครู** ควรบูรณาการ SODPRE โมเดลในรายวิชาหลักสูตรและ วิทยาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ิสิตได้ฝึกฝนทักษะครบวงจร และควรส่งเสริมให้นิสิตครูใช้ การสะท้อนคิด และการประเมินผล เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองต่อเนื่อง

2. **ด้านสถานศึกษา** โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นิสิตครูได้ สังเกต (Observe) และ ฝึกสอน (Practice) ในสภาพจริง เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ และครูพี่เลี้ยงและ ผู้บริหารควรมีบทบาทเป็น “โค้ช” ร่วมสะท้อนผลและพัฒนานิสิตครูอย่างเป็นระบบ

3. **ด้านการวิจัยและพัฒนา** ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการใช้ SODPRE โมเดล ต่อการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนในระยะยาว อาจขยายผลการประยุกต์ใช้โมเดลนี้กับรายวิชา อื่น ๆ หรือการพัฒนาบุคลากรครูในระบบโรงเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาผลกระทบในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตครู ในมิติต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรครู สำหรับการจัดการศึกษา ระดับปริญญาตรีที่เน้นสมรรถนะ (OBE)

เอกสารอ้างอิง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2565). หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2565.

สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุรวีร์ เพียรเพชรเลิศ กฤช สันธนะกุล และ จิรพันธ์ ศรีสมพันธ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการ เรียนการสอนแบบสมรรถนะเชิงรุกบนสภาพแวดล้อมออนไลน์ เพื่อพัฒนานักศึกษาครู คอมพิวเตอร์ศึกษาแบบที่แพค ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(6), 390-408.

แสงเดือน เจริญฉิมและ กนิษฐา เชาววัฒนกุล. (2566). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ที่ส่งเสริมความสามารถการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนิสิตครู. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 14 (1); 185-202.

Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning And Development*. Prentice-Hall.

Phatphon, M. (2024). *Contemporary curriculum development model* (2nd ed.). Leadership Center, Curriculum and Learning Innovation.

Taba, H. (1962). *Curriculum development: Theory and practice*. Harcourt; Brace & world.